

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (I. Barbacaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Panov, V. Negru, V. Cotorobai)

ÎNCHEIERE

03 octombrie 2018

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Iulia Sîrcu
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei din 16 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La data de 18 februarie 2016, Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova privind încasarea datoriei pentru energia termică pentru perioada de 01 decembrie 2014 – 31 aprilie 2015 în sumă de 79 427,63 lei, cât și a taxei de stat în mărime de 2382,82 lei.

În motivarea acțiunii a invocat că în baza contractului de livrare a energiei termice în apă caldă nr.xxxx din 01 septembrie 2014 încheiat cu Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, consumatorul și-a asumat obligația de a achita lunar plata pentru utilizarea energiei termice furnizate la obiectele sale.

Pentru energia termică livrată, în conformitate cu pct.4.2 al contractului, consumatorul era obligat să achite lunar plata costului energiei utilizate, prin dispoziție de plată conform tarifelor stabilite.

Din cauza neonorării obligațiilor contractuale, pîrîtul a acumulat o datorie în sumă de 79 427,63 lei pentru perioada de consum 01 decembrie 2014 – 01 aprilie 2015.

Pentru soluționarea litigiului pe cale amiabilă, pîrîtului i-au fost expediate lunar prin intermediul bonurilor de control la factură, reclamație/somație cu acordarea unui termen de 7 zile pentru achitarea datoriei la serviciul prestat, însă fără rezultat.

În procesul examinării cauzei Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” a depus cerere de concretizare a cerințelor din acțiune prin care a solicitat încasarea din contul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova a datoriei în sumă de

69 427,63 lei și a taxei de stat în mărime de 2382,82 lei, invocând că după înaintarea cererii de chemare în judecată, pîrîtul a achitat parțial datoria în mărime de 10 000 lei (f.d.34).

La data de 05 iulie 2016, Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova privind încasarea datoriei pentru energia termică pentru perioada de 01 noiembrie 2015 – 30 aprilie 2016 în sumă de 181 664,27 lei, dobînzii de întîrziere în sumă de 37 672,29 lei, cît și a taxei de stat în mărime de 6453,13 lei.

În motivarea acțiunii a invocat că în baza contractului de livrare a energiei termice în apă caldă nr.xxxxx din 20 martie 2009 încheiat cu Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, ultimul și-a asumat obligația de a achita lunar plata pentru utilizarea energiei termice furnizate.

Pentru energia termică livrată, în conformitate cu pct.4.2 al contractului, consumatorul era obligat să achite lunar plata costului energiei utilizate, prin dispoziție de plată conform tarifelor stabilite.

Din cauza neonorării obligațiilor contractuale, pîrîtul a acumulat o datorie în sumă de 181 664,27 lei pentru perioada de consum 01 noiembrie 2015 – 30 aprilie 2016, iar pentru întîrzierea plăților, conform art.619 Cod civil, s-a calculat dobînda de întîrziere în sumă de 37 672,29 lei pentru perioada 01 ianuarie 2015 – 26 mai 2016.

Pentru soluționarea litigiului pe cale amiabilă, pîrîtului i-au fost expediate lunar prin intermediul bonurilor de control la factură, reclamație/somație cu nr.79/3307 din 06 iunie 2016, cu acordarea unui termen de 5 zile pentru achitarea datoriei la serviciul prestat, însă fără rezultat.

Prin încheierea din 01 februarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis cererea Societății pe Acțiuni „Termoelectrica” privind conexarea pretențiilor într-un singur proces, anume acțiunea depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” împotriva Ministerului Finanțelor a Republicii Moldova privind încasarea sumei, aflată în procedura judecătorului Guzun Corneliu (nr.41-2c-9335-25072016 (2c-353/2017)) și pricina civilă la acțiunea Societății pe Acțiuni „Termoelectrica” împotriva Ministerului Finanțelor a Republicii Moldova privind încasarea sumei, aflată în procedura judecătorului Barbacaru Igor (nr.41-2c-2527-26022016 (2c-169/2017) (f.d.92)).

În procesul examinării cauzei Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” a depus cerere de concretizarea a cerințelor din acțiune prin care a solicitat încasarea din contul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova a datoriei în sumă de 77 848,81 lei pentru perioada 01 noiembrie 2014 – 30 aprilie 2015, a datoriei în sumă de 64 963,67 lei pentru perioada de 01 noiembrie 2015 – 30 aprilie 2016 și a sumei de 37 672,29 lei cu titlu de dobîndă de întîrziere pentru perioada de 01 ianuarie 2016 – 30 aprilie 2016 cît și a taxei de stat în mărime de 4782,89 lei, invocând că după înaintarea cererii de chemare în judecată, pîrîtul a achitat parțial datoria acumulată (f.d.41-42).

Prin hotărîrea din 22 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a admis acțiunea și s-a încasat din contul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova în beneficiul Societății pe Acțiuni „Termoelectrica” suma de 9006,98 lei cu titlu de cheltuieli de judecată achitate drept taxă de stat la înaintarea cererilor de chemare în judecată.

Prin decizia din 16 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și s-a casat hotărârea din 22 mai 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani în partea încasării cheltuielilor de judecată pentru datoria formată în perioada 01 noiembrie 2014 – 30 aprilie 2015 adoptată în cauza civilă depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată, cu emiterea unei noi hotărâri sub formă de încheiere, prin care acțiunea civilă depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova în partea încasării datoriei formate pentru furnizarea energiei termice în perioada 01 noiembrie 2014 – 30 aprilie 2015 în sumă de 79 427,63 lei și a cheltuielilor de judecată suportate în legătură cu pretenția respectivă – taxa de stat achitată la înaintarea acțiunii în sumă de 2416,88 lei, s-a scos de pe rol, din motivul nerespectării căii prelabile de soluționare a pricinii prevăzute de contract, în rest, hotărârea din 22 mai 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani s-a menținut.

Pentru a decide astfel, instanța de apel, cu referire la circumstanțele cauzei, a reținut că la materialele cauzei lipsește dovada scrisă prin care reclamanta, Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”, ar fi solicitat pârîtului Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova să-și execute obligațiile contractuale și să achite datoriile formate pentru perioada 01 noiembrie 2014 – 30 aprilie 2015, astfel s-a constatat că intimatul nu a respectat calea prelabilă stabilită de contract de soluționare a pricinii pe cale extrajudiciară pentru datoria formată în perioada 01 noiembrie 2014 – 30 aprilie 2015, circumstanță ce constituie temei pentru scoaterea cererii de chemare în judecată de pe rol în baza art.267 lit.a) Cod de procedură civilă.

În rest s-a constatat că prima instanță corect a soluționat pricina, hotărârea fiind bazată pe probele prezentate de către părți or, însuși apelantul a recunoscut și a achitat integral datoria, la data pronunțării hotărârii datoria fiind stinsă, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova nefiind de acord doar cu pretențiile de compensare a cheltuielilor de judecată.

La 06 august 2018, Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei din 16 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău și menținerea hotărârii din 22 mai 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

În susținerea recursului recurentul a indicat dezacordul său cu decizia adoptată de instanța de apel, invocînd drept temei de declarare a recursului prevederile art.432 alin.(1), (2), lit.b), c) Cod de procedură civilă.

A indicat că instanța de apel la rejudecare a interpretat eronat circumstanțele cauzei și norma legală aplicabilă și ca rezultat a aplicat eronat art.267 lit.a) Cod de procedură civilă.

A menționat că pct.6.2 a contractului nr.70581 din 20 martie 2009 nu prevede și nici nu predispune forma scrisă a realizării dialogului în vederea soluționării amiabile a litigiilor cu caracter patrimonial și nu rezultă că executarea căii prelabile de soluționare a eventualelor diferende să fi fost executată în formă scrisă. Prin urmare nu a existat clauză contractuală privind caracterul onerativ al înaintării unei cereri prelabile anterior adresării cu cerere de chemare în judecată, precum greșit a reținut instanța de apel. Astfel, pct.6.2 al contractului nr.70581 din

20 martie 2009 privind soluționarea amiabilă a litigiului anterior înaintării acțiunii în judecată, a fost respectată de către Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”.

A invocat că instanța de apel nu a aplicat prevederile art.617 alin.2 lit.a) Cod civil, care prevede că nu este necesară somație în cazul în care este stabilită o dată calendaristică pentru executarea obligației.

A indicat că Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova recepționând lunar facturile parvenite spre plată și bonurile de control era avizat/preîntâmpinat despre termenul în limitele căruia urmează a achita sumele pentru serviciile prestate, în caz contrar, furnizorul avînd dreptul de a se adresa în instanța de judecată. Acest fapt presupune respectarea căii de soluționare prealabilă a litigiului pe cale extrajudiciară între părți, fiind astfel respectată de către recurent procedura prealabilă prevăzută de art.267 lit.a) Cod de procedură civilă.

În fiecare act fiscal de plată adus la cunoștință Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova a fost expres indicată data-limită de plată în strictă conformitate cu prevederile pct.4.2 a contractului nr.70581 din 20 martie 2009.

În conformitate cu art.434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia din 16 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces la 07 iunie 2018 (f.d.153) lipsind însă date privind recepționarea acesteia, în circumstanțele menționate, recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” la 06 august 2018 se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art.439 alin.(2), (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art.433 lit.a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiență probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art.432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art.130 Cod de procedură

civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cît privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, instanța notează că obligația de a motiva o hotărîre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea *inter alia*, *Helle v.Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag.55; *Latourniere v.Franța*, 10 decembrie 2002, parag.2; *Hansen v.Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag.71-74). De fapt în concepția instanței europene, articolul 6 § 1 nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispozițiile legale specificate, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în cazul de față (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen vs Finlanda* (nr.2), 13 ianuarie 2009, parag.24; *Papaioannou vs Grecia*, 2 iunie 2016, parag.45 sau *Baydar vs Olanda*, 24 aprilie 2018, parag.46).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”.

În conformitate cu art.art.270, 433 lit.a), 440 alin.(1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh